

BTW-AFTREK VOOR WAGENS – GUNSTIGE REGELING VOOR LICHTE VRACHTWAGENS

Midden september publiceerde de btw-administratie een nieuwe beslissing rond de regeling inzake de btw-aftrek voor gemengd gebruikte bedrijfsmiddelen. Hierin worden bijkomende toelichtingen gegeven bij een aantal begrippen en wordt voorzien in een afzonderlijke regeling die van toepassing is op de fiscale lichte vrachtwagens.

Vroeger werd de aftrek van btw voor personenwagens steeds beperkt tot 50%, ongeacht hoeveel kilometer er voor beroeps- of voor privédoeleinden werd gereden. Voortaan kan een onderneming de btw slechts aftrekken naargelang het aandeel beroepsgebruik, met een maximum van 50% voor personenwagens en 100% voor lichte vrachtwagens.

Eind 2012 publiceerde de btw-administratie een beslissing waarbij zij de keuze laat uit drie methoden om het aandeel beroepsgebruik vast te stellen. Deze methoden leidden tot een aantal praktische moeilijkheden vooral voor de lichte vrachtwagens van onze bouwbedrijven. Daarom werd de reglementering in positieve zin aangepast door een specifieke regeling in te voeren voor lichte vrachtwagens.

1. Personenwagens: drie methoden

Om het aandeel van het eigenlijke beroepsgebruik bij personenwagens en zo het percentage van de aftrekbare btw te bepalen, laat de btw-administratie de keuze uit drie methoden:

Methode 1: Rittenadministratie

Bij de eerste methode dient men via een manuele invoer (vb. rittenboekje, softwareprogramma) of op een geautomatiseerde wijze (vb. aangepast gps-systeem) een rittenadministratie bij te houden. Er moet een register bijgehouden worden met de dagelijkse professionele ritten van de werknemers: datum van de rit, begin- en eindadres, afgelegde kilometers per rit en totaal afgelegde kilometers per dag. De berekening dient te gebeuren per vervoermiddel.

Methode 2: Semi-forfait

De tweede methode maakt gebruik van een formule. Hierbij wordt, wat het privégebruik betreft, rekening gehouden met 200 dagen woon-werkverkeer en 6.000 bijkomende forfaitaire privékilometers. De schatting van 200 werkdagen met woon-werkverkeer is een forfaitaire benadering waarop de btw-administratie geen aanpassingen toestaat. Het forfait houdt rekening met een aantal vakantie en ziektedagen, thuiswerk, occasionele beroepsverplaatsingen, enz. De vaststelling gebeurt eveneens per vervoermiddel. Het percentage privégebruik wordt dan zo berekend:

$$\frac{(200 \text{ dagen} \times \text{woon-werkafstand} \times 2) + 6.000 \text{ km}}{\text{Totale jaarlijks aantal kilometer}}$$

Voor de eerste en tweede methode aanvaardt de administratie optioneel de toepassing van een globaal gemiddeld aftrekpercentage voor alle vervoermiddelen van dezelfde aard.

Methode 3: Forfait

De derde methode is de eenvoudigste en gaat uit van een vast forfaitair beroepsgebruik van 35%. Deze methode is uiteraard nadelig voor voertuigen die voor meer dan 35% voor beroepsdoeleinden gebruikt worden. Oorspronkelijk was deze methode enkel toepasbaar voor wie over minimaal 4 vervoermiddelen beschikt. Om ook kleinere ondernemingen toe te laten om deze zeer eenvoudige berekeningswijze te gebruiken wordt de minimumdrempel van 4 vervoermiddelen nu opgeheven. Indien gekozen wordt voor methode 3 geldt deze wel voor alle wagens en voor een periode van 4 kalenderjaren. Een combinatie met methode 1 of 2 is dus niet mogelijk.

2. Lichte vrachtwagens: forfait van 85%

Voor lichte vrachtwagens wordt nu een specifieke manier voorzien om de aftrekbare btw te berekenen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen lichte vrachtwagens die volledig voor beroepsdoeleinden gebruikt worden en andere die gemengd gebruikt worden. Ook belangrijk is te weten welke voertuigen fiscaal worden beschouwd als lichte vrachtwagens. Het gaat hierbij om voertuigen met een MTM van maximaal 3.500 kg, type pick-ups met laadbak en bestelwagens. Voor wat men noemt "valse" lichte vrachtwagens zoals bepaalde terreinwagens en monovolumes geldt de soepele regeling van lichte vrachtwagens niet maar moet methode 1, 2 of 3 worden toegepast zoals voor de personenwagens.

Volledig beroepsgebruik

Voor lichte vrachtwagens die uitsluitend voor beroepsdoeleinden worden gebruikt (vb. uitsluitend gebruik op de terreinen van de belastingplichtige of enkel gebruik voor werfbezoek of voor het vervoer van goederen) blijft de btw 100% aftrekbaar zonder methode 1, 2 of 3 te moeten toepassen. Er zal in dit verband geen rekening worden gehouden met een onbeduidend gebruik (occasioneel of toevallig gebruik) voor andere doeleinden dan deze van de economische activiteit. Dit is een feitenkwestie die de administratie geval per geval kan beoordelen.

Als voorbeeld van situaties waarbij het (quasi) uitsluitend beroepsmatig gebruik van een fiscale lichte vrachtwagen wordt verondersteld (niet limitatief) geeft de administratie de situatie waarbij de werknemers met een eigen vervoermiddel naar de zetel van de onderneming komen en het bedrijfsvoertuig enkel gebruiken om van de zetel naar de werf te rijden. Ook wanneer uit de aard van het vervoermiddel blijkt dat een uitsluitend beroepsmatig gebruik zeer waarschijnlijk is (vb. het betreft een lichte vrachtwagen van het type pick-up geladen met materialen) en rekening houdend met

de economische activiteit, wordt voor dit vervoermiddel uitsluitend beroepsgebruik verondersteld.

Gemend gebruik

Voor lichte vrachtwagens met een gemengd gebruik heeft een onderneming de keuze tussen de toepassing van methode 1 (rittenadministratie) of methode 4 (nieuw forfait).

Om de ingewikkelde rittenadministratie te vermijden kan geopteerd worden om voor lichte vrachtwagens een forfaitaire aftrek van 85% toe te passen. Wie hiervoor opteert, moet dit forfait minimaal toepassen gedurende een periode van 4 jaar. Wie opteert voor het forfait van 85%, is verplicht dit toe te passen voor alle fiscale lichte vrachtwagens. Een combinatie van rittenadministratie en forfait van 85% is niet mogelijk.

De fiscale lichte vrachtwagens die niet of slechts bijkomstig worden gebruikt voor de economische activiteit van de belastingplichtige worden eveneens uitdrukkelijk uitgesloten van de toepassing van methode 4. De belastingplichtige mag desgevallend methode 1 toepassen.

3. Bijkomende toelichtingen

a) Beroeps- of privégebruik

Wanneer een voertuig uitsluitend voor beroepsdoeleinden wordt gebruikt (vb. voertuigen die uitsluitend worden gebruikt op de terreinen van de belastingplichtige of voertuigen die enkel worden gebruikt voor werfbezoek), moet geen privégebruik worden vastgesteld. In dit geval moet geen rekening worden gehouden met een onbeduidend gebruik (occasioneel of toevallig gebruik) voor privédoeleinden. Hierover kan een voorafgaandelijk akkoord worden afgesloten met het bevoegd btw-controlekantoor of de Rulingcommissie.

Ook wanneer een uitsluitend beroepsmatig gebruik van het voertuig zeer waarschijnlijk is, gelet op de aard ervan en rekening houdend met de economische activiteit van de belastingplichtige (bv. een fiscale lichte vrachtwagen van het type pick-up geladen met materialen en gereedschap) moet geen privégebruik vastgesteld worden.

Anderzijds kan een belastingplichtige enkel gebruik maken van de hierna besproken methoden om de btw-aftrek te bepalen, indien hij het voertuig daadwerkelijk als werkinstrument of exploitiemiddel gebruikt in het kader van zijn economische activiteit. De voertuigen die niet of slechts onbeduidend (occasioneel of toevallig) worden gebruikt voor de economische doeleinden van de belastingplichtige worden bijgevolg uitdrukkelijk uitgesloten van de toepassing van die methoden.

b) Woon-werkverkeer

Het privégebruik omvat ook het woon-werkverkeer. Dit wordt omschreven als het traject dat de gebruiker van een vervoermiddel aflegt tussen zijn woonplaats en zijn plaats van tewerkstelling. Hiermee wordt uitsluitend de maatschappelijke zetel van de belastingplichtige of een inrichting (filiaal) bedoeld. Een werf wordt bijgevolg niet aangemerkt als een plaats van tewerkstelling of plaats waar of van waaruit de economische activiteit wordt uitgeoefend. De regel die geldt in de inkomstenbelastingen wordt niet doorgetrokken inzake btw. Daar gaat de administratie er van uit dat de plaats waar een werknemer gedurende het belastbaar tijdperk 40 dagen of meer aanwezig is (al dan niet opeenvolgend), een vaste plaats van tewerkstelling uitmaakt.

Wanneer de werknemers zich van hun woonplaats naar een verzamelplaats begeven die de maatschappelijke zetel is of een filiaal van de belastingplichtige alvorens gezamenlijk naar een specifieke werf te rijden, dan dient deze verzamelplaats voor de btw-aftrek te worden aangemerkt als de werkplaats en het traject dat wordt afgelegd van de verzamelplaats naar de werf wordt aangemerkt als een beroepsmatig afgelegd traject. In het geval waarin het traject van de woonplaats naar de verzamelplaats wordt afgelegd met een voertuig dat door de belastingplichtige ter beschikking wordt gesteld van zijn personeel wordt de afstand van de woonplaats tot de verzamelplaats (de maatschappelijke zetel of een filiaal van de belastingplichtige) aangemerkt als privaat woon-werkverkeer.

Indien de werknemers zich echter vanaf hun woonplaats begeven naar een verzamelplaats die zich situeert op een andere plaats dan de maatschappelijke zetel of een filiaal, waarna ze gezamenlijk naar een specifieke werf rijden, wordt het volledig traject aangemerkt als een beroepsmatige verplaatsing.

Indien een werknemer zich vanaf zijn woonplaats begeeft naar een verzamelplaats alvorens samen met collega's in zijn wagen (poolwagen) naar hun plaats van tewerkstelling te rijden (de maatschappelijke zetel of een filiaal van de belastingplichtige) wordt het volledige traject afgelegd door die werknemer aangemerkt als woon-werkverkeer.

c) Gratis ter beschikking stelling

De nieuwe aftrekregeling is uitsluitend van toepassing wanneer de werkgever een voertuig gratis ter beschikking stelt van zijn personeelsleden. Ze is niet van toepassing wanneer aan de werkgever een vergoeding betaald wordt voor het gebruik van de wagen. Dit wordt beschouwd als een verhuur en daar blijft de vroegere aftrekbeperking van 50% van toepassing. De werkgever moet dan wel btw afdragen op de 'normale waarde' van het voertuig als het beroepsgebruik lager ligt dan 50%.